

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας στη Διδακτική των Μαθηματικών

Ενότητα 3: Ερευνητικές μέθοδοι

Πόταρη Δέσποινα, Σακονίδης Χαράλαμπος
Σχολή Θετικών επιστημών
Τμήμα Μαθηματικών

Ποσοτικές – Ποιοτικές μέθοδοι

Τι συνιστά έρευνα;

Έρευνα:

(διερεύνηση υποθετικών προτάσεων για...)

- συστηματική
- ελεγχόμενη
- εμπειρική
- κριτική

(self - correcting)

Έρευνα \equiv Εμπειρία + Αιτιολόγηση /λογική

Μέθοδοι και μεθοδολογία έρευνας

- **Μεθοδολογία:** συνολική διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της έρευνας (βοηθά στην κατανόηση της όλης προσέγγισης)
- **Μέθοδος:** διαδικασίες συλλογής δεδομένων προς ερμηνεία, συμπεράσματα, ερμηνείες, προβλέψεις (βοηθά στην κατανόηση των προϊόντων της έρευνας)

Εναλλακτικές ερευνητικές προσεγγίσεις

Παραδοσιακή (θετικισμός)

- Κοινωνία και κοινωνικό σύστημα
- Έλεγχος συμπεριφοράς
- Μοντέλο φυσικών επιστημών
- Αντικειμενικότητα
- Μελέτη «από έξω»
- Γενίκευση από ειδικό
- Ερμηνεία συμπεριφοράς – αναζήτηση αιτιών
- Υπόθεση «δεδομένων» γεγονότων
- Μακρο-έννοιες: κοινωνία, ιδρύματα, νόρμες, θέσεις, ρόλοι, προσδοκίες

Δομισμός

Εναλλακτική προσέγγιση

- Το άτομο - μικρής κλίμακας
- Επαναδημιουργία κοινωνικού γίνεσθαι
- Μη στατιστική
- Υποκειμενικότητα
- Προσωπική εμπλοκή ερευνητή
- Ερμηνεία ειδικού
- Κατανόηση δράσης/ νοημάτων (παρά αιτιών)
- Μελέτη δεδομένων γεγονότων
- Μικρο-έννοιες: ατομική προοπτική, κατασκευάσματα, διαπραγματεύσιμα νοήματα, ορισμοί περιστάσεων

Φαινομενολογία, εθνο-μεθοδολογία

Χαρακτηριστικά ενός καλού Ερευνητικού Προβλήματος

- Μπορεί να διατυπωθεί καθαρά και με ακρίβεια
- Μπορεί να οδηγήσει σε ερωτήματα
- Βασίζεται στη θεωρία
- Σχετίζεται με κάποιο(α) πεδίο γνώσης
- Συνδέεται με την προηγούμενη έρευνα
- Είναι ή έχει πιθανότητες να είναι σημαντική
- Είναι εφικτή στα χρονικά περιθώρια που υπάρχουν
- Υπάρχουν ή μπορεί να ληφθούν δεδομένα
- Είναι πραγματοποιήσιμη από τον ερευνητή
- Το πρόβλημα δεν έχει απαντηθεί ήδη

Ποσοτικές μέθοδοι έρευνας

Μέθοδος

1. Περιγραφική
2. Πειραματική
3. Συσχέτισης

Κύρια ερωτήματα

- Ποιο ποσοστό παιδιών χαρακτηρίστηκαν ΠΕΑ και πως κατανέμεται στα σχολεία;
- Πώς συγκρίνονται η επίδοση και στάση των ΠΕΑ σε κανονικά σχολεία με αυτές σε ειδικά σχολεία;
- Ποιοι είναι οι καλλίτεροι διαγνωστικοί παράγοντες επιτυχίας για ΠΕΑ σε κανονικές τάξεις;

Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας

- Μελέτη περίπτωσης
- Έρευνα δράση
- Εθνογραφική έρευνα

Μελέτη περίπτωσης

- Σαφή κριτήρια επιλογής
- «Αντιπροσωπευτικότητα» & Αυτοδυναμία της περίπτωσης
- «Φυσικότητα»
- Οριοθέτηση
- Δυνατότητα «γενίκευσης»
- Αναγνώριση των χαρακτηριστικών της και σύγκριση με αυτά του φαινομένου σε άλλα πλαίσια
- Χρησιμοποίηση πολλαπλών μεθόδων και πηγών
- Επικέντρωση σε σχέσεις και διαδικασίες (ολιστική αντιμετώπιση)

Έρευνα δράση (1)

- Πρόκειται για συγκεκριμένο θέμα ή πρακτικό πρόβλημα?
- Συμμετέχει ο εκπαιδευτικός σε όλα τα στάδιά της?
- Υπάρχει συμφωνία για το είδος της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικού και ερευνητή?
- Αποτελεί η έρευνα μέρος ενός συνεχούς κύκλου ανάπτυξης / εξέλιξης?
- Είναι σαφές πως τα ευρήματα θα τροφοδοτήσουν την πρακτική?
- Είναι σαφές ποιο είδος έρευνας δράσης αξιοποιείται (τεχνική, πρακτική, φιλελεύθερη)?

Έρευνα δράση (2)

- Έχει αξιοποιηθεί/ εκτιμηθεί το γεγονός ότι η «εκ των έσω» γνώση έχει μειονεκτήματα αλλά και πλεονεκτήματα?
- Είναι η κλίμακα της έρευνας τέτοια που να μπορεί να ενταχθεί στο πλαίσιο μια καθημερινής πρακτικής?
- Έχουν ληφθεί υπόψη θέματα δεοντολογίας?

Εθνογραφική (1)

- Η έρευνα δε «διακόπτει» τη «φυσικότητα» του φαινομένου
- Έχουν ληφθεί υπόψη θέματα δεοντολογίας
- «Στυλ ζωής» και «νοήματα» αποτελούν τη βασική εστίαση της έρευνας
- Η πρόσβαση σε καταστάσεις και γεγονότα πεδίου (όταν απαιτείται) έχει συμφωνηθεί
- Έχει αφιερωθεί αρκετός χρόνος για εργασία πεδίου και έχουν συγκεντρωθεί αρκετά εμπειρικά δεδομένα

Εθνογραφική (2)

- Έχει υιοθετηθεί μια ολιστική προσέγγιση, όπου συσχετίζονται όλοι οι σημαντικοί παράγοντες
- Έχει ληφθεί υπόψη ο ρόλος του ερευνητή
- Υπάρχει σαφής εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο η έρευνα στηρίζεται ή αντιτίθεται σε υπάρχουσες εξηγήσεις του φαινομένου που μελετάται
- Τα ευρήματα συγκρίνονται με άλλες εθνογραφικές προσεγγίσεις του ίδιου φαινομένου
- Έχει συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι η εθνογραφία αποτελεί «κατασκευή του ερευνητή» παρά «πραγματική» περιγραφή της κατάστασης

Τέλος Ενότητας

Ερευνητικές μέθοδοι

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Πόταρη Δέσποινα, Σακονίδης Χαράλαμπος. «Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας στη Διδακτική των Μαθηματικών, Ερευνητικές μέθοδοι». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/MATH17/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

